

**UCHWAŁA NR LXVII/439/2023
RADY GMINY SULĘCZYNO**

z dnia 29 listopada 2023 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Sulęczyno na lata 2024-2026

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j.Dz. U. z 2023 roku, poz.40 ze zm.) oraz art.176 pkt 1 i art.179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej (t.j.Dz.U.z 2023 roku, poz.1426 ze zm.) **Rada Gminy Sulęczyno uchwala**, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Sulęczyno na lata 2024-2026” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sulęczyno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 roku.

PRZEWODNICĄCY RADY

Kazimierz Gliniecki

Załącznik do Uchwały Nr LXVI/438/2023
Rady Gminy Sulęczyno z dnia 28.11.2023r.

**Gminny Program Wspierania Rodziny
w Gminie Sulęczyno
na lata 2024-2026**

Wstęp

Program został opracowany w oparciu o założenia ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, podobnie jak poprzednie, jest też kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w Gminie Sulęcyno. Celem programu jest szeroko rozumiana pomoc rodzinie wychowującej dziecko, a przede wszystkim wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu ról opiekuńczo-wychowawczych. Głównym założeniem i istotą systemowych rozwiązań jest obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, który spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz organach administracji rządowej. Jest to istotne zadanie dotyczące funkcjonowania rodziny oraz wypełniania przez nią ról i obowiązków. Działania kierowane do rodzin mają na celu wsparcie, rozwój i wzmacnianie więzi z otoczeniem. Rodzina jest podstawową komórką społeczną i naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci. Na osobach dorosłych ciąży obowiązek zapewnienia dzieciom właściwych warunków do opieki i harmonijnego rozwoju. Rodzina i dziecko są chronione zarówno w ustawodawstwie polskim jak i międzynarodowym. Art.18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką, a dziecko i rodzina wymagają wsparcia i szczególnej troski i ochrony Rzeczypospolitej Polskiej.

Rodzina pomimo zmian, jakie zaszły w ciągu ostatnich dziesięcioleci nadal jest najlepszym środowiskiem, w którym powinien wychowywać się człowiek w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia. W rodzinach przeżywających trudności, tam, gdzie występują dysfunkcje, widoczne są problemy rzutujące na harmonijny rozwój dziecka. Te problemy wiążą się z dezintegracją rodziny, a wśród powodów i czynników, które składają się na ten proces wymienić należy: brak stabilizacji zawodowej i materialnej, bezrobocie, niezaradność życiowa członków rodziny, brak perspektyw na przyszłość, niewydolność wychowawcza rodziców i zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, a także problemy z alkoholem jednego lub obojga rodziców, stosowanie przemocy, karalność sądowa, niski poziom kulturalny, intelektualny oraz moralny dorosłych. Zazwyczaj te niekorzystne sytuacje w rodzinie występują jednocześnie.

Rodziny dysfunkcyjne powodują potrzebę stałego monitoringu przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów szkolnych, kuratorów sądowych, policji oraz przedstawicieli innych instytucji. Praca z rodziną przeżywającą trudności winna opierać się na współpracy z jej otoczeniem, krewnymi, ale też na zapewnieniu rodzinie dostępu do specjalistycznego poradnictwa. Niniejszy Program zawiera propozycje pomocowe, które powinny wspierać rodzinę w prawidłowym wypełnianiu jej ról i funkcji. Ma na celu zaplanowanie i podjęcie

działań w zakresie pomocy rodzinom przeżywającym różne trudności zakłócające lub uniemożliwiające prawidłowe wypełnianie funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz stworzenie spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodzin. Głównym założeniem niniejszego dokumentu jest wsparcie rodziny już na etapie rodzenia się problemów.

1. PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r., poz.1426 ze zm.)
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.)
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm.)
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz.2151 ze zm.).
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 ze zm.)
6. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023 r. poz.1923)
7. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sulęcyno na lata 2023– 2032

2. DIAGNOZA SPOŁECZNA

Gminę Sulęcyno zamieszkuje 5 732 mieszkańców (stan na 31.12.2022 roku), z czego 49% stanowią kobiety, a 51% mężczyźni. Struktura ludności gminy przedstawia się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowią 26%, osoby w wieku produkcyjnym 57%, a w wieku poprodukcyjnym 17%. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Sulęcyno wynosi 75, co stanowi 1% mieszkańców Gminy Sulęcyno.

Na przestrzeni lat 2020–2022 liczba mieszkańców uległa niewielkiemu zwiększeniu. Na terenie gminy Sulęcyno znajdują się instytucje takie jak: przedszkole, pięć szkół podstawowych wraz z przedszkolem, ośrodek kultury, biblioteka, ośrodek zdrowia, urząd gminy i ośrodek pomocy społecznej.

Opracowanie Programu poprzedzone zostało analizą danych osób i rodzin korzystających ze świadczeń oraz z innych form wsparcia realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulęcynie na koniec 2022 roku. Łącznie ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych pomocy społecznej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulęcynie skorzystało 113 rodzin, a 313 osób w tych rodzinach. Natomiast z pomocy wyłącznie w postaci pracy socjalnej udzielono 102 rodzinom (284 osoby).

Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń
świadczenia niepieniężne	27
świadczenia pieniężne	80

Dane: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulęcynie

Powody udzielania pomocy rodzinom

Powody udzielenia pomocy i wsparcia - ranking	Liczba rodzin ogółem
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	80
UBÓSTWO	60
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	57
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	27
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA - W TYM: POTRZEBA OCHRONY WIELODZIETNOŚCI	27

BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	12
BEZROBOCIE	11
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM, W TYM RODZINY NIEPEŁNE	10
ALKOHOLIZM	6
BEZDOMNOŚĆ	4
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM, W TYM RODZINY WIELODZIETNE	1
NARKOMANIA	1
ZDARZENIE LOSOWE	1

Dane: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulęczynie

Jak wynika z powyższej analizy głównymi przyczynami korzystania z pomocy w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sulęczynie w roku 2022 była długotrwała choroba, ubóstwo oraz niepełnosprawność obniżająca standardy życia rodzin oraz uniemożliwiająca zatrudnienie na rynku pracy. Następną przyczyną korzystania z pomocy społecznej była ochrona macierzyństwa, w tym wielodzietność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego - ogółem i alkoholizm.

Liczba rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulęczynie:

1. Łącznie ze wszystkich form pomocy świadczonych przez GOPS Sulęczyno wynikających z ustawy o pomocy społecznej skorzystało w 2022 r. - 313 mieszkańców w 113 rodzinach. Oznacza to, że około 2% mieszkańców gminy Sulęczyno jest objętych pomocą społeczną.
2. Ze świadczeń rodzinnych przyznanych na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych skorzystało 649 rodzin (w tym 26 rodzin z Ukrainy), natomiast z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów skorzystało 16 rodzin.
3. Z zasiłku dla opiekuna na podstawie ustawy skorzystały 2 rodziny.
4. Ze świadczenia wychowawczego (500+) wypłacanego do 31.05.2022 r. skorzystało 708 rodzin.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulęczynie w 2022 roku wraz z Gminą Sulęczyno rozpoczął realizację projektu „Rozwój Usług Społecznych w Gminie Sulęczyno” w utworzonym Centrum Wsparcia Rodzin, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa

Pomorskiego na lata 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego - Oś Priorytetowa 6 Integracja, Działanie 6.02. Usługi społeczne, Poddziałanie 6.02.02. Rozwój usług społecznych był realizowany od października 2022 r. do 30.06.2023 r. Projekt ukierunkowany był na zwiększenie dostępu do deinstytucjonalizowanych i zintegrowanych usług społecznych w zakresie wsparcia rodziny (w tym rodziny wielodzietnej), pieczy zastępczej oraz zwiększenie dostępu do usług społecznych świadczonych w lokalnej społeczności skierowanych do osób o różnym stopniu niesamodzielności w tym do seniorów, osób z niepełnosprawnościami i z chorobami przewlekłymi, osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i ich opiekunów a także kandydatów oraz osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą, usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej. Projekt miał na celu poprawę funkcjonowania rodziców i dzieci w środowisku lokalnym oraz zwiększenie kompetencji rodzicielskich a także wsparcie osób starszych/niepełnosprawnych, mających znacznie ograniczoną możliwość samodzielnego funkcjonowania i wymagającą wsparcia w postaci usług opiekuńczych. Zakres zadań Centrum Wsparcia Rodzin obejmował m.in.:

- organizację i świadczenie usług opiekuńczych osobom starszym/niepełnosprawnym;
- szkolenia opiekunek;
- prace adaptacyjne i doposażenie budynków do funkcjonowania placówek wsparcia dziennego;
- usługi psychologa;
- pomoc prawnika;
- poradnictwo rodzinne;
- spotkania grupowe i indywidualne;
- zajęcia z zakresu kompetencji cyfrowych;
- zajęcia z zakresu technologii i inżynierii oraz przedsiębiorczości;
- zajęcia z dietetyki;
- zajęcia umuzykalniające.

Zajęcia odbywały się w Gminnym Ośrodku Kultury w Sulęczynie – na piętrze. W projekcie brało udział 60 osób: 20 rodziców, 40 dzieci, byli objęci kompleksowym wsparciem w ramach utworzonego Centrum Wsparcia Rodzin. Natomiast z usług opiekuńczych skorzystało 12 osób starszym/niepełnosprawnym realizowane przez 6 opiekunek środowiskowych. Kolejnym projektem, w którym bierze udział Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulęczynie w formie partnerstwa jest projekt „Zintegrowany system usług społecznych Powiatu Kartuskiego – Pokolenia”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, Oś

Priorytetowa 6, Integracja, Działanie 6.2. Usługi Społeczne, Poddziałanie 6.2.2. Rozwój usług społecznych, 35 mieszkańcom Gminy Sulęcyno świadczone są bezpłatne zabiegi rehabilitacyjne w miejscu ich zamieszkania- mobilna rehabilitacja i psycholog (20 osób), w okresie od grudnia 2022 roku do listopada 2023 roku.

Rodziny z Gminy Sulęcyno są objęte Pomocą w zakresie dożywiania: realizowanej w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023” w postaci dożywiania dzieci w szkole i zasiłku celowego. Celem programu jest zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób starszych chorych, niepełnosprawnych lub samotnych. W 2022 roku skorzystały 143 osoby, razem wypłacono kwotę 58 084,00 zł (w tym: dotacja 46 467,00 zł). 60% dofinansowania przyznawane jest ze środków z Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, natomiast 40% kosztów ponosi Gmina, jednak w 2022 roku, GOPS Sulęcyno zwrócił się do Wojewody Pomorskiego o przyznanie 80% dofinansowania. Wniosek ten został pozytywnie rozpatrzony i dotacja z Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego wyniosła 80% środków, natomiast Gmina ponosiła jedynie 20% kosztów związanych z realizacją pomocy w zakresie dożywiania. Od 2016 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulęczynie realizuje Pomoc rzeczowa w formie żywności z tej formy pomocy skorzystało w 2022 r., 381 osób tj. 107 rodzin, w ilości 12 751,47 kg, w ramach Programu Pomocy Żywnościowej 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym Podprogram 2021.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulęczynie oferuje również mieszkańcom Gminy możliwość skorzystania z „Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny” upoważniającej każdego członka rodziny wielodzietnej do szeregu zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu ofert handlowych, kulturalnych i rekreacyjnych. Na dzień 31.12.2022 wniosek o wydanie Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny złożyło 67 rodzin wielodzietnych i wydano 171 kart.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulęczynie współpracuje z parafialnym Caritas w ramach programu Caritas Diecezji Pelplińskiej „Na codzienne zakupy”, który polega na przekazaniu seniorom kart do sklepów Biedronka o wartości 150,00 zł miesięcznie, na zakup artykułów spożywczych. Propozycja skierowana jest do parafii, w których działają Parafialne Zespoły Caritas i Szkolne Koła Caritas. Uczestnikami projektu mogą zostać osoby powyżej 60 roku życia, których dochód nie przekracza 1.500 zł netto, wytypowani przez GOPS-Sulęcyno (pierwszeństwo mają osoby, które samodzielnie prowadzą gospodarstwo domowe, niepełnosprawni oraz po raz pierwszy przystępujący do projektu). Projekt trwał od kwietnia 2022 r. do stycznia 2023 r. Z Gminy Sulęcyno w 2022 r. z programu skorzystało siedmioro seniorów.

Gmina Sulęcyno przystąpiła również do dwóch programów Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych, których realizatorem jest od 2021 r., Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulęczynie. Pierwszy z nich to Program pt. „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022. Program ten ma na celu możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie świadczenia usługi opieki wytchnieniowej dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności bądź osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi, poprzez zapewnienie czasowego odciążenia od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki, zapewnienie czasu na odpoczynek i regenerację. Drugi Program pt. „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2022, ma na celu wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla: osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wydane na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionego. Usługi asystenta w szczególności polegają na pomocy asystenta w: wyjściu, powrocie lub dojazdach w wybrane przez uczestnika Programu miejsce, zakupach, załatwianiu spraw urzędowych, nawiązaniu kontaktu/współpracy z różnego rodzaju organizacjami, korzystaniu z dóbr kultury, wykonywaniu czynności dnia codziennego.

Natomiast pomoc rodzinom uwikłanym w przemoc domową jest realizowana przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Sulęczynie w którego skład wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Policji, oświaty, ochrony zdrowia oraz zapraszani są kuratorzy społeczni i inni specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Podczas prac Zespołu Interdyscyplinarnego omawiane są zjawiska przemocy na terenie Gminy Sulęcyno, analizowane akty prawne, według których podejmowane są działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Przedstawiane są zadania, jakie spoczywają na członkach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz omawiana jest procedura „Niebieskiej Karty”. Członkowie Zespołu diagnozują sytuację w poszczególnych rodzinach, wymieniają się informacjami, ustalają możliwości udzielenia odpowiedniego wsparcia danej rodzinie. Dane w poniższej tabeli określają skalę zjawiska przemocy w roku 2022.

Liczba Niebieskich Kart A za rok 2022		12
W tym sporządzonych przez:	Pomoc Społeczną	3
	Policję	6
	Oświatę	2

	Służbę Zdrowia	0
	GKRPA	0
	Zespół Interdyscyplinarny	1
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart C przez Zespół Interdyscyplinarny / Grupę Roboczą		9
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart D przez Zespół Interdyscyplinarny / Grupę Roboczą		11
Liczba sprawców przemocy, którzy stawiali się na wezwania przewodniczących ZI		11
Liczba przypadków odebrania dziecka z rodziny przez pracownika socjalnego wykonującego obowiązki służbowe (art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie)		0

Lista zakończonych przez ZI/GR procedur „Niebieskiej Karty”		6
W tym na skutek:	Ustania przemocy w rodzinie	5
	Zrealizowania indywidualnego planu pomocy	0
	Rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań	1
Liczba przekazanych przez ZI/GR zawiadomień do organów ścigania (policji, prokuratury) o popełnieniu przestępstwa w związku z użyciem przemocy w rodzinie		0
Liczba spotkań ZI/GR		15
Liczba ZI/GR		1
Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego		15

3. Organizacja Wspierania Rodziny w Gminie Sulęcyno oraz Założenia Dotyczące Pracy Asystenta Rodziny

W rodzinach korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulęcynie bardzo często występuje kilka powodów trudnej sytuacji jednocześnie, co w naturalny sposób prowadzi do powstania bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych a więc braku umiejętności sprawowania należytej opieki nad dziećmi i bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, ale nie tylko bezradność występuje z powodu ubóstwa, długotrwałej choroby, niepełnosprawności, nieposiadania przez rodzinę niewystarczających środków finansowych na zabezpieczenie tych potrzeb, ponieważ niezaspokojenie ich nie musi występować w parze z nieprawidłowym pełnieniem funkcji opiekuńczo-wychowawczych, coraz częściej występuje w odniesieniu do rodzin, które posiadają wystarczające środki finansowe na zabezpieczenie podstawowych potrzeb, lecz środkami tymi dysponują w nieodpowiedni sposób. W związku z powyższym jedną z form pomocy GOPS-Sulęcyno dla rodzin, jest praca socjalna, którą udzielają pracownicy socjalni w zakresie realizacji podstawowych funkcji społecznych, wspierają w czynnościach dnia codziennego ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa i dobra dzieci. W pracy z rodziną wykorzystuje się wiele metod i narzędzi, które pozwalają na wzmacnianie tych rodzin w ich codziennym życiu, ale jeszcze większego wsparcia udziela asystent rodziny. Na terenie Gminy Sulęcyno taką rolę pełni osoba z wykształceniem pedagogicznym. Rolą asystenta rodziny jest motywowanie oraz wspieranie rodziców w prowadzonych przez nich działaniach z zakresu wychowawczego oraz opiekuńczego, jest również podmiotem pomocnym w kontekście kreowania umiejętności posiadanych przez członków rodziny w zakresie rozwiązywania przez nich problemów oraz pokonywania trudności.

Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny w Gminie Sulęcyno w roku 2022	
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny	5
Liczba dzieci w rodzinach	11

Dane: GOPS-Sulęcyno

Asystent rodziny również analizuje postępy, jakie zachodzą w rodzinie oraz ocenia skuteczność wykonywania planu. Głównym oraz podstawowym celem asystenta rodziny jest dążenie w swojej pracy do tego, by dana rodzina charakteryzowała się osiągnięciem właściwej stabilności życiowej, a także możliwości wzięcia odpowiedzialności za swoje życie. Elementarne zadanie asystenta rodziny to podejmowanie działań mających na celu wspieranie

rodzin poprzez wypełnianie funkcji wychowawczych, socjalizacyjnych, opiekuńczych. Powyżej wskazane są główne zadanie realizowane przez asystenta rodziny, oprócz tego asystent wykonuje również zadania bardziej szczegółowe, do których zaliczyć można między innymi:

- a) udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów w rodzinie:
 - wychowawczych;
 - psychologicznych;
 - społecznych;
 - socjalnych;
 - zawodowych.
- b) dążenie do poprawy warunków życia rodzin
- c) zachęcanie rodzin do możliwości korzystania także z innych form pomocy;
- d) towarzyszenie rodzinom o charakterze dysfunkcyjnym;
- e) dążenie do wzmacniania więzi w rodzinach;
- f) utrzymywanie stałych relacji z rodzinami;
- g) sporządzanie planu pomocy;
- h) prowadzenie właściwej dokumentacji;
- i) sporządzanie opinii dotyczących rodziny;
- j) prowadzenie konsultacji o charakterze indywidualnym;
- k) podejmowanie interwencji;
- l) diagnozowanie problemów;
- m) motywowanie do działań;
- n) podejmowanie współpracy z innymi podmiotami pomocniczymi oraz wspierającymi;
- o) dążenie do integracji rodziny ze środowiskiem.

Warto wspomnieć również o tym, że szczegółowe cele i zadania, jakie przyświecają pracy asystenta rodziny są również określone w standardach świadczenia pracy, do szczególnych zadań zalicza się także pomoc w rozwiązywaniu problemów zdrowotnych rodziny, kreowanie warunków umożliwiający wzrost umiejętności opiekuńczych oraz wychowawczych w rodzinie, motywowanie i wspieranie członków rodziny w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych, propagowanie aktywizacji zawodowej w rodzinach, motywowanie do wzrostu umiejętności o charakterze społeczno-socjalnym, propagowanie kultury nauki, wspieranie w działaniach z zakresu zdobywania wykształcenia

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Art. 3. 1 obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach

samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Ustawa określa podział zadań i działań zobrazowanych w poniższej tabeli.

GMINA	POWIAT	SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie rodziny i profilaktyka 2. Zatrudnienie asystenta rodziny 3. Tworzenie placówek wsparcia dziennego 4. Rodziny wspierające 5. Instytucje i podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze 2. Usamodzielnianie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej 3. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej rodziny pomocniczej 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Adaptacja – ośrodki adopcyjne 2. Regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna 3. Interwencyjny ośrodek preadopcyjny. 4. Usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej

Praca asystenta rodziny odbywa się również zgodnie z ustawą z dnia 4 listopada 2016 r., o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Ustawa ta została wprowadzona 1 stycznia 2017r., a jej celem jest udzielanie kompleksowego wsparcia kobietom w ciąży i ich rodzinom z uwzględnieniem ciąży powikłanej oraz w sytuacjach niepowodzeń położniczych z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Asystent rodziny pełni rolę koordynatora i jest uprawniony w zakresie:

- 1) przewycięzania trudności w pielęgnacji i wychowywaniu dziecka;
- 2) wsparcia psychologicznego;
- 3) pomocy prawnej, w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych;
- 4) dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej.

Natomiast koordynacja prowadzona przez asystenta rodziny polega na:

- 1) Opracowywaniu wspólnie z kobietą posiadającą dokumentację potwierdzającą ciążę, rodziną kobiety posiadającej dokumenty potwierdzający ciążę, rodziną dziecka posiadającego zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, katalogu możliwego do uzyskania wsparcia,
- 2) Występowaniu na wniosek osób objętych koordynacją – asystentem rodziny, do różnych podmiotów w celu umożliwienia skorzystania ze wsparcia na podstawie pisemnego upoważnienia.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w art. 191 pkt 9 do zadań własnych gminy należy współfinansowanie pobytu dziecka. W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- **10%** wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- **30%** wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- **50%** wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Odpłatność Gminy Sulęcyno w roku 2022 za umieszczenie dzieci w rodzinie zastępczej wyniosła 14 460,89 zł za siedmioro dzieci, umieszczonych przez sąd (koszt uzależniony jest od długości okresu, w którym dziecko przebywa pod pieczęą zastępczą). Dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej po wyczerpaniu wszystkich form pomocy rodzinie oraz z uwagi na dobro dziecka.

4. ANALIZA SWOT

W konstruowaniu niniejszego programu zastosowano analizę SWOT, która przedstawia diagnozę systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej w Gminie Sulęczyń. Pozwala zidentyfikować jego mocne i słabe strony oraz określić płynące z otoczenia szanse i zagrożenia umożliwiające lub hamujące planowane działania.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Dodatni przyrost naturalny • Współpraca władz lokalnych oraz instytucji, • Atrakcyjne położenie, czyste środowisko naturalne • Niska skala bezrobocia • Zaangażowanie Kół Gospodyń Wiejskich w działania na rzecz osób starszych • Zaangażowane pracowników OPS w działalność na rzecz problematyki społecznej • Środki finansowe na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych • Działania pomocowe organizacji charytatywnych Caritas, pomoc parafii dla osób potrzebujących; wolontariat • Rozwinięta baza infrastrukturalna dla aktywnych form zdrowego trybu życia, • Brak uciążliwego przemysłu • Współpraca między GOPS i gminnymi szkołami, • Efektywna praca socjalna • Funkcjonowanie Ogólnopolskiego Programu Karta Dużej Rodziny • Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego • Współpraca podmiotów realizujących zadania wspomagające Ośrodek Pomocy Społecznej • Szczepionki profilaktyczne (COVID-19, grypa HCV oraz inne choroby zakaźne i wirusowe • Oferta wsparcia psychologicznego i terapeutycznego dla rodzi i osób przeżywających problemy • Dostępność do usług opiekuńczych dla osób i rodzin z terenu gminy Sulęczyń • Wspieranie rodzin przez asystenta rodzin i programy rządowe i Europejskiego Funduszu Społecznego 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak specjalistów: psychiatra dziecięcy, kardiolog, urolog, neurolog, ginekolog, placówki rehabilitacyjnej • Nowe zadania ustawowe nakładane na Ośrodek Pomocy Społecznej • Brak organizacji pozarządowych pomagających osobom uzależnionym, • Wzrastająca liczba osób starszych w tym niesamodzielnych • Zmiana modelu rodziny • Pogłębiający się kryzys rodziny • Trudności w realizowaniu się przez osoby starsze w organizacjach pozarządowych, • Deficyt wolontariuszy mogących świadczyć pomoc osobom starszym • Niewystarczająca oferta spędzania wolnego czasu dla mieszkańców mniejszych miejscowości w gminie • Ograniczenia w komunikacji, utrudnienia w dojeździe do pracy, szczególnie zmianowej • Brak ośrodka wsparcia i punktu poradnictwa dla rodzin i małżeństw w kryzysie • Niewystarczająca liczba przedszkoli oraz brak żłobków • Mała świadomość i wiedza społeczna mieszkańców na temat wspierania rodziny i pieczy zastępczej • Brak specjalistów kompleksowo zajmujących się rodzinami z problemami • Bierność klientów pomocy społecznej

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Skuteczne pozyskiwanie funduszy ze- 	<ul style="list-style-type: none"> • Przekazywanie nowych zadań samorzą-

<p>wewnętrznych i realizacja programów rządowych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podnoszenie kwalifikacji kadry jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, placówek oświatowych • Edukacja rodziców, • Podejmowanie i kontynuowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, kościołem, policją itp. • Organizowanie imprez kulturalno - sportowych, festynów itp. dla integracji mieszkańców • Zorganizowanie miejsc aktywnego spędzania czasu wolnego dla młodzieży starszej • Prowadzenie programów profilaktycznych z zakresu szkodliwości uzależnień wśród dzieci i młodzieży • Egzekwowanie zakazu sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim 	<p>dowi gminnemu bez przekazywania odpowiednich środków finansowych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczające środki finansowe na efektywną pomoc i rozwój gminy • Niestabilność prawa dotyczącego polityki społecznej, niespójność, częste zmiany i trudność w interpretacji przepisów • Zanik więzi i tradycji rodzinnych („pęd życia”) • Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, konsumpcjonizm • Uzależnienia członków rodzin od alkoholu, środków odurzających, Internetu, mediów społecznościowych • Zagrożenie integracji i aktywności lokalnego społeczeństwa • Brak chęci współpracy rodzin zmagających się z problemami społecznymi z jednostkami świadczącymi pomoc • Brak satysfakcjonujących lokalną społeczność form spędzania wolnego czasu • Brak możliwości zaspokojenia uzasadnionych potrzeb mieszkaniowych (mieszkania socjalne i komunalne)
--	--

5. Cele Programu

Głównym celem programu jest wspieranie rodzin mających problemy z pełnieniem funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapobieganie dysfunkcjonalności rodzin w gminie Sulęcyno. Program Wspierania Rodzin dla gminy Sulęcyno został opracowany na trzy lata. Założeniem Programu jest wielopłaszczyznowe wsparcie dla rodzin oraz jej członków. Działania Programu mają przysłużyć się przede wszystkim odbudowaniu zaburzonych relacji w rodzinie oraz wspieraniu potencjału drzemącego w każdej z rodzin. Ponadto, działania podjęte w celu realizacji zadań mają zapobiegać powstawaniu sytuacjom kryzysowym poprzez udzielanie wsparcia we wszystkich aspektach wymagających pomocy specjalistów. Ważnym jest uwzględnienie pozycji dziecka w Programie, a tym samym wzmocnienie systemu ochrony dzieci przed niedostosowaniem społecznym, wykluczeniem i marginalizacją poprzez szereg podejmowanych działań profilaktyczno-wychowawczych, w tym wspieranie uczniów wymagających szczególnej pomocy.

Cel główny: Wspieranie rodzin mających problemy z pełnieniem funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapobieganie dysfunkcjonalności rodzin w gminie Sulęcyno				
Cel szczegółowy	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźnik ewaluacji
Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych oraz pomoc w rozwiązaniu już istniejących	<ul style="list-style-type: none"> - monitoring sytuacji rodzin zagrożonych wystąpieniem sytuacji kryzysowych oraz analiza przyczyn ubiegania się o pomoc społeczną, - współpraca rodziny z pracownikiem socjalnym, asystentem rodziny, - wspieranie rodziców w wychowywaniu i edukacji dzieci oraz organizacji czasu wolnego, - współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami, organizacjami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych, - wspieranie wszelkich 	2024 - 2026	<ul style="list-style-type: none"> - OPS - pracownicy socjalni - asystenci - placówki oświatowe - pedagodzy, wychowawcy 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin objętych pomocą OPS, - liczba organizowanych akcji na rzecz promowania rodziny, - liczba warsztatów, prelekcji odbywających się w ramach Programu, - liczba spotkań integracyjnych w sołectwach

	<p>form aktywności społecznej przyczyniających się do rozwijania postaw charytatywnych w stosunku do osób i rodzin wymagających wsparcia,</p> <p>- realizacja działań, programów przyczyniających się do podnoszenia kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców,</p> <p>- pobudzanie rodzin do większej aktywności społecznej w celu odrodzenia, wzmacniania w nich więzi rodzinnych</p>		<p>- placówki wsparcia dziennego</p> <p>- PCPR</p> <p>- sołectwa</p>	
<p>Wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa - wielopłaszczyznowe wsparcie dla rodzin</p>	<p>- udzielanie szerokiej specjalistycznej pomocy rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym oraz zjawiskiem przemocy,</p> <p>- współpraca wszystkich instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy, funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego,</p> <p>- organizowanie spotkań w szkołach przez specjalistów zajmujących się szeroko pojmowanym bezpieczeństwem, promowanie postaw prozdrowotnych,</p> <p>- wsparcie finansowe rodzin</p> <p>- wsparcie asystenta rodzin wspierających,</p>	2024 - 2026	<p>- OPS</p> <p>- Kościół</p> <p>- Policja</p> <p>- GKRPA</p> <p>- placówki oświatowe</p> <p>- Poradnia psychologiczno-pedagogiczna</p>	<p>- liczba osób korzystających z poradnictwa</p> <p>- liczba podmiotów udzielających wsparcia</p> <p>- liczba rodzin objętych pomocą</p> <p>- liczba założonych „Niebieskich Kart”</p> <p>- liczba interwencji ze względu na stosowanie przemocy w rodzinie</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - opłacanie pobytu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, - prowadzenie monitoringu sytuacji rodziny i dziecka po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny, - wyrównywanie szans edukacyjnych przez pomoc materialną (stypendia, zasiłki, dofinansowanie do imprez szkolnych i wycieczek, udział w projektach) - poszerzenie ofert zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży, - podnoszenie kwalifikacji i umiejętności specjalistów działających na rzecz rodzin 		<ul style="list-style-type: none"> - liczba warsztatów, prelekcji, spotkań organizowanych w szkole - liczba analizowanych i monitorowanych rodzin - liczba rodzin, które zakończyły współpracę z asystentem ze względu na nabycie umiejętności samodzielnego funkcjonowania. - liczba zorganizowanych warsztatów oraz zajęć dla rodzin objętych Programem - liczba zajęć pozalekcyjnych - liczba dzieci biorących udział w zajęciach - liczba dzieci korzystająca z pomocy materialnej - liczba dzieci uczęszczających do placówek wsparcia
--	---	--	---

				dziennego
--	--	--	--	-----------

6. Przewidywane Efekty i Rezultaty:

Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie gminy Sulęczyno oraz poprawy stylu i jakości ich życia.

Do najważniejszych zmian należą:

- ograniczenie występowania patologii społecznych;
- wzmocnienie więzi rodzinnych;
- zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych w rodzinach;
- poprawa funkcjonowania społecznego dzieci, młodzieży i rodzin ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa dzieci oraz rodzin;
- dążenie do zmniejszenia się negatywnych zachowań wśród dzieci i młodzieży;
- stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze;
- zwiększenie dostępności poradnictwa specjalistycznego;
- efektywniejsze wykorzystywanie istniejących zasobów;
- podniesienie profesjonalizmu osób pracujących z rodziną.

7. Adresaci Programu

Program Wspierania Rodzin przeznaczony jest dla rodzin wychowujących dzieci, rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zagrożonych ubóstwem, zmagających się z bezrobociem, niepełnosprawnościami, problemem uzależnienia oraz rodzin dotkniętych przemocą. Adresowany jest również do instytucji i organizacji pozarządowych, działających w obszarze wspierania rodzin oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, pracowników socjalnych, kuratorów zawodowych, terapeutów, policjantów, pracowników placówek opiekuńczo-wychowawczych, nauczycieli, pracowników placówek leczenia odwykowego, pedagogów, psychologów, pracowników służby zdrowia.

Program Wspierania Rodzin skierowany jest do rodzin mieszkających przede wszystkim na terenie gminy Sulęczyno. Dla celów programu przyjęto definicję rodziny wskazaną w art. 6 pkt 14 ustawy o pomocy społecznej określającą rodzinę jako „osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące”. Nadmienić należy, że takie rozumienie rodziny nie zakłada konieczności występowania instytucjonalnej formy małżeństwa ani więzi pokrewieństwa.

8. Źródła Finansowania Programu

Realizacja Programu Wspierania Rodzin na lata 2024-2026 odbywa się w oparciu o następujące środki finansowe:

- budżet Gminy Sulęczyno;
- budżet samorządu województwa;
- środki pozabudżetowe.

Roczne plany finansowe powinny uwzględniać poszczególne działania Programu tak, by dostosowywać możliwości finansowe do predyspozycji gminy oraz ustalonych działań. W czasie realizacji Programu, Ośrodek Pomocy Społecznej będzie stale nadzorował sytuację rodzin, by w razie konieczności manewrować zadaniami i szeregować je według bieżących potrzeb.

9. Monitoring i Ewaluacja

Program zakłada tworzenie korzystnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin oraz aktywizowania społeczności lokalnej do harmonijnej współpracy na rzecz rodziny. Istotnym elementem decydującym o zakończeniu Programu sukcesem jest współpraca instytucji oraz organizacji na rzecz wspierania rodzin oraz zrealizowanie zaplanowanych zadań. Koordynatorem Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulęczynie.

Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będzie na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań, poprzez gromadzenie danych i informacji w zakresie wszystkich działań. Na podstawie zebranych danych co roku, w terminie do dnia 31 marca przedstawiane będzie przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulęczynie Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodzin. Bieżący nadzór nad realizacją Programu i podejmowanie działań zmierzających do osiągnięcia wyznaczonych celów, pozwoli na opracowanie kolejnych działań profilaktycznych na lata następne, a także będzie podstawą do oceny ich skuteczności. Cele i realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny będą podlegać ewaluacji i będą odpowiadać na bieżące potrzeby mieszkańców gminy Sulęczyno.

UZASADNIENIE

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Sulęczyno na lata 2024-2026 opracowano zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej (Dz.U. z 2023r. poz.1426) nakładającego na gminę obowiązek opracowania i realizacji 3-letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

Program ten, zgodnie z art. 179 ust. 2 przedmiotowej ustawy, uchwała rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby związane z realizacją z zakresu wspierania rodzin.

W związku z zakończeniem „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Sulęczyno na lata 2021-2023”, istnieje konieczność uchwalenia kolejnego dokumentu na lata 2024-2026.